

LAUSUNTO TEVANIEMEN TUULI- PUISTOHANKKEEN LÄHEISYYDESSÄ TEHDYISTÄ MERIKOTKAHAVAINNOISTA JA ALUEELLA SIJAITSEVIEN RAKENNUS- TEN LEPAKKOTARKASTUS 2022

Merikotkia talvehtii Pirkanmaan järvillä

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät.....	3
3. Lausunto Kyrösjärven talviaikaisista merikotkahavainnoista	3
4. Alueen rakennusten lepakkotarkastus.....	3
5. Lähteet ja kirjallisuus.....	6
6. Liitteet	7

1. Johdanto

Tevaniemen Tuuli Oy tilasi kesällä 2022 Suomen Luontotieto Oy:ltä lausunnon Tevaniemen tuulipuisto alueen lähistöllä tehdyistä talviaikaisista merikotkahavainnoista ja niiden vaikutuksista tuulipuistohankkeeseen. Lisäksi alueelle sijaitsevien kahden purkukuntoisen rakennuksen lepakkotilanne tarkastettiin maastokäynnillä. Selvitykset tehtiin yhteysviranomaisen Yva-lausuntoon liittyvien täydennyspyyntöjen vuoksi. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut Martin Sjöwall ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Merikotkalausunnon laati ja rakennusten lepakkotarkastuksen teki FM, biologi Jyrki Matikainen Suomen Luontotieto Oy:stä. Raportin taittoi Eija Rauhala. Rakennusten lepakkotarkastukset tehtiin 12.5.2022.

3. Lausunto Kyrösjärven talviaikaisista merikotkahavainnoista

Kyrösjärven alueelta on tehty useita talvisia merikotkahavainnoita, jotka koskevat useampaa kuin yhtä lintua. Viime talvina alueella on viihtynyt sekä vanhoja että esiaikaisia lintuja. Lintuja houkuttelee alueelle kalastajien jäälle jättämät saaliksi kelpaamattomat kalat ja perkuujätteet. Helppo ravinto mahdollistaa lintujen talviaikaisen oleilun alueella.

Merikotka on nykyisin hyvin yleinen talvivieras Pirkanmaan järviolueilla. Parhaimmillaan samalla järvellä on havaittu jopa useita kymmeniä merikotkia. Merikotkien talvehtimiskäyttäytymisen muutoksen syynä on kalastajien jäälle jättämät kalat ja perkuujätteet, joita merikotkat ovat oppineet hyödyntämään. Erityisesti särkikalvoja, joita ei kaikkia kyetä hyödyntämään, jätetään jäälle merikotkien ja varislintujen ruuaksi, ja muutamien paikoin kuten Vanajaveden alueella näistä on syntynyt epävirallisia merikotkien ruokintapaikkoja.

Etäisyys tuulipuistoalueen läntisimmältä suunnitellulta voimalanpaikalta (voimala no 9) Kyrösjärven rantaan (Heittolanlahti) on noin 3 kilometriä ja on epätodennäköistä että Kyrösjärvellä talvisin ruokailevat merikotkat liikkuisivat tai yöpyisivät näin kaukana sisämaan puolella. Merikotka, kuten muutkin talvehtivät linnut välttävät turhaa energiankulutusta ja alueella liikkuvat linnut yöpyvät mahdollisimman lähellä rantaa ja mahdollisia ruokailupaikkoja. Merikotka on levittäytymässä sisämaan järviolueelle pesimään ja lajin ensipesinnät Pirkanmaalla todettiin 2015 Vesilahdessa ja Orivedellä. Nykyisin laji pesii useassa Pirkanmaan kunnassa, mutta lkaalisissa lajin pesintää ei ole todettu. Tevaniemen tuulipuistoalueella ei havaittu mitään merkkejä merikotkan liikkumisesta alueella pesimäaikana, eikä laji pesi alueella.

4. Alueen rakennusten lepakkotarkastus

Tutkimusalueen eteläosassa on kaksi purkukuntoista entistä loma-asuntoa, joita ei ole käytetty vuosikausiin. Yhteysviranomaisen pyynnöstä näihin rakennuksiin tehtiin lepakkotarkastus, jossa jätöshavaintomenetelmää käyttäen selvitettiin mahdollisten lepakoiden esiintyminen. Rakennusten sijainti on esitetty karttaliitteessä 1.

Kumpikin rakennus tutkittiin sisältä tarkoin mahdollisten lepakonjätösten havaitsemiseksi. Lepakon jätöksiä tai muita merkkejä lepakoiden liikkumisesta rakennuksissa ei tehty. Asuttu lepakkoyhdyskunta, ja jo yksikin lisääntyvä naaras poikasine tuottaa vuorokaudessa melkoisen määrän jätöksiä, jotka kuivissa olosuhteissa säilyvät pitkään. Rakennukset ovat rakenteeltaan sellaisia, ettei esim. kattorakenteiden alla ole koloja tai tasanteita, joissa lepakot voisivat pesiä. Huonokuntoisissa rakennuksissa on lisäksi aukkoja joista esim. näätä pääsee helposti rakennuksiin sisään. Täysin poissuljettua ei ole yksittäisen lepakon levähtäminen rakennuksissa, mutta pesimäyhdyskuntaa tai lisääntyvää naarasta rakennuksissa ei ole ollut jätösten puuttumisen perusteella.

Rakennukset eivät sovi lepakoiden talvehtimispaikaksi, koska kumpikin rakennus on kylmä ja lämpötila on sama kuin ulkona. Lepakoiden talvehtimispaikan lämpötilan on pysyteltävä muutaman asteen nollan yläpuolella ja kosteutta on oltava riittävästi. Horrostavan lepakon lämpötila seurailee ympäristön lämpötilaa ja laskee sen mukana 2–3 asteeseen.

Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen kartoitusohjeen mukaan (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry 2012) lepakoiden pesimäpaikat kuuluvat luokkaan I, ja nämä kohteet olisi säilytettävä. Koska rakennuksissa ei lepakkoita ole, eivät kohteet täytä tätä vaatimusta. Maanomistajan mukaan rakennukset tullaan purkamaan lähiaikoina romahdusvaaran vuoksi.

Rakennus A

Rakennus A sisäkuva

Rakennus B

Rakennus B sisäkuva

5. Lähteet ja kirjallisuus

- Dietz, C., Nill, D. & Von Helversen, O. (2009): Bats of Britain, Europe and Northwest Africa. – A & C Black Publishers Ltd. 400 s.
- Lacki, M.J., Hayes, J.P. & Kurta, A. (2007): Bats in Forest: Conservation and Management. – John Hopkins University Press. 352 s.
- Lappalainen, M. 2002: Lepakot. Salaperäiset nahkasiivet. Tammi
- Mitchell-Jones, A.J. & McLeish, A.P. (toim.) (2004): 3rd Edition Bat Workers' Manual. – Pelagic Publishing. 178 s.
- Neuweiler, G. (2000): Biology of Bats. – Oxford University Press Inc. 320 s.
- Russ, J. (2012): British Bat Calls: A Guide to Species Identification. – Pelagic Publishing. 192 s.
- Sierla, L., Lammi, E. Mannila, J. & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742. Luonto ja luonnonvarat. Ympäristöministeriö. 113 s.
- SLTY 2012: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. WWW-dokumentti: http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf

6. Liitteet

Karttaliite 1. Tutkimusalue ja rakennusten sijainti

